

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОВС У РОЗБУДОВІ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали V

Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 2

(26 квітня 2013 р.)

Одеса
ОДУВС
2013

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової
Р68 держави : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., ч. 2,
26 вітня 2013 р. — Одеса : ОДУВС, 2013. — 168 с.

До збірника ввійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Роль та місце органів внутрішніх справ у розбудові демократичної правової держави» за такими напрямками: актуальні проблеми правового та соціально- економічного розвитку держави, актуальні проблеми адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ОВС; актуальні проблеми досудового слідства та оперативно-розшукової діяльності; актуальні проблеми професійної підготовки працівників ОВС.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОДОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ

Відомо, що однією з властивостей матеріального світу є запах, який сприймається органами нюху людини й тварини. Використання інформації, яка знаходиться в запахах, дозволяє вдало розслідувати складні злочини. Вченими відкрито властивість людини залишати в місцях свого перебування запах, який є індивідуальним у кожної людини, тому виникла ідея використовувати запах для розшуку злочинця.

Взагалі, метод криміналістичної одорології з'явився не так давно, а тому біля нього точаться безліч суперечок і дискусій. Але він вніс позитивний вклад у боротьбу зі злочинністю. Одорологія як наука виникла в 50-х роках ХХ ст. у результаті розвитку молекулярної біології, хімії, електроніки й інших природних наук [1, 14].

Актуальність цієї теми пояснюється тим, що одорологічна експертиза має велике значення при розслідуванні злочинів. Правоохоронні органи вимушені звертатись до нетрадиційних методів боротьби зі злочинністю, використовувати найбільш ефективні засоби пошуку й встановлення осіб, які порушили кримінальний закон. Науці вже відомо безліч способів вилучення, зберігання та консервування запахів, використовуються різні технічні пристрої для вилучення запаху. Україна, маючи достатньо потужний науково-технічний потенціал, неефективно використовує його в інтересах держави. Нашій державі не вистачає одорологічних лабораторій, а також сучасних пристроїв для дослідження запахів в лабораторних і позалабораторних дослідженнях. Також не вистачає спеціалістів в цій галузі.

Мета цієї роботи – сформулювати чітке уявлення про одорологію як науку про запахи, а також про зміст, перспективи розвитку й покращення одорологічних досліджень в Україні.

Потрібно підкреслити, що вивченню питання криміналістичного використання запахових слідів людини в різний час піднімалися й розроблялися в працях Т.В. Аверьянова, Р.С. Белкіна, А.І. Дворкина, А.М. Зініна, А.К. Кавалієрсіса, М.В. Кісіна, І.Ф. Крилова, В.П. Лаврова, А.М. Ларіна, В.С. Мітрічева, Т.Ф. Масовий, М.В. Салтєвський, Г.А. Самоїлова, Н.А. Селиванова, В.А. Снеткова, М.С. Строгович, В.І. Шіканова, Н.П. Яблокова та інших вчених.

Як вже зазначалося, криміналістична одорологія - одна з нових течій в криміналістиці, і тому існують безліч дискусійних питань. У періодичній пресі й спеціальній літературі продовжується дискусія про основи методу криміналістичної одорології та про можливість процесуального використання результатів кінологічних досліджень. Аргументи опонентів методу стосуються переважно трьох питань:

- 1) обґрунтованість положень про індивідуальність і достатню стійкість запахової характеристики конкретної людини;
- 2) можливість використання й роль собак-детекторів у криміналістичній ідентифікації людини по запахових слідах;
- 3) вірогідність результатів одорологічних досліджень, можливість і форми їхнього процесуального вираження [2, 1].

Прибічники одорологічного методу обґрунтовують свої висновки встановленими наукою фактами щодо стабільності та індивідуальності основного складу запахових речовин, які виділяються людиною, безперервності відділення їх від людини й відносної стійкості шлейфу запахового сліду. Пропонується вилучене з місця події й законсервоване джерело запаху прилучати до матеріалів досудового розслідування як речовий доказ, а після виявлення підозрюваних осіб вилучати в них зразки запаху й проводити перевірку з метою встановлення можливості єдиного джерела походження запахових слідів за допомогою собаки-шукача, фіксуючи хід і результати цих дій в окремих довідках [3, 114].

Єдина причина, через яку сьогодні ускладнене використання запахових слідів як речових доказів - це недостатній розвиток науково обґрунтованих і апробованих інструментальних методик ідентифікації запахових слідів за допомогою технічних засобів, які забезпечують можливість контролю та фіксації ходу досліджень, практичної перевірки достовірності висновків. Відомо, що в будь-якому пізнанні або дослідженні результат буде правильним, істинним, якщо істинним є сам процес дослідження або пізнання.

Запах кожної людини специфічний, як відбиток пальців і генетичний код, він не змінюється протягом всього життя. Різні хімічні сполуки, які виділяє людина, несуть інформацію про те, ким є злочинець, у якому фізіологічному й емоційному стані він перебував у момент здійснення свого злочину. Використання запахових слідів обумовлено рівнем розвитку криміналістичної техніки, наявністю засобів виявлення та фіксації, а також дослідження джерел запахової інформації [4, 56].

Нині в Україні повноцінно функціонує три одорологічні лабораторії – у Вінниці, Житоїрі та Миколаєві. Також у ДНДЕКЦ проводиться активна робота щодо створення в Україні єдиного одорологічного центру, конкурентоспроможного як на державному, так і на європейському рівнях.

Інтерес вчених і практиків до одорологічного методу посилює необхідність узагальнення вже накопиченого досвіду, осмислення методологічної бази й процесуальної основи дослідження запахових слідів людини.

На нашу думку, для покращення розвитку одорології необхідно здійснити наступне:

- внести відповідні зміни в чинне законодавство України шляхом прийняття нормативно-правових актів у галузі одорології;

- вдосконалити методику збирання слідів зразків запаху людини, технічних засобів роботи з одорологічними об'єктами та отримання зразків запаху людини, підготовки матеріалів на комісійну одорологічну експертизу;

- створити єдиний одорологічний центр, який би створював умови для проведення повноцінних наукових досліджень, централізованої й кваліфікованої підготовки експертів і собак-детекторів для одорологічних лабораторій, фахівців-кінологів і собак-детекторів для різних напрямків одорологічних досліджень;

- розробити проект типової одорологічної лабораторії, яка була б однаковою у всіх містах;

- визначити кваліфікаційні вимоги й функціональні обов'язки її основних співробітників та іншої документації для організації сучасної одорологічної лабораторії.

Отже, можна зазначити, що наукових перешкод для вдосконалення одорологічних досліджень не існує. Потрібна лише низка відповідних заходів з боку законодавця, а також певні організаційні заходи та створення належної матеріальної бази.

Література

1. Биленчук П.Д. Криминалистическая одорология: понятие, современное состояние, возможности использования [спецкурс] / П.Д. Биленчук, А.Н. Симчук – К.: В&В, 1997, 30 с.

2. Мещеряков С.М. Криміналістичне дослідження запахових слідів людини. – Незалежний інформаційний кінологічний портал. [цит. 2010, 28 січня] / С.М. Мещеряков, І.М. Кондратюк – доступний з: <http://pikp.at.ua/publ/dresiruvannja/kriminalistichne_doslidzhennja_zapakhovikh_slidiv_ljudni/2-1—0-41>

3. Експертизи у судовій практиці / За заг. ред. В.Г. Гончаренка - К.: Юрінком Інтер, 2004. – 388 с.

4. Райт Р.Х. Наука о запахах / Р.Х. Райт – М., 1966. – 122 с.

ЗМІСТ

Аблов А.Г. РОЛЬ ОВС В РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВИ.....	3
Авілова В.В. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.....	5
Авраменко Е.С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОДОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ.....	6
Албул С.В. ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЧИ РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: НОВИЙ КРОК У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ.....	7
Андрєєв М.Ю. ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОВС.....	9
Андрущенко К.В. КОНТРАКТ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	10
Аносенков А.А. МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	11
Антонюк І.Л. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ПІДСУДНОСТІ: НАДБАННЯ МИНУЛОГО ТА ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО.....	13
Бадюк М.О. ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПРАЦІВНИКА ОВС.....	14
Бадюк М.О., Стах Р.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИНІВ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ НА ОБ'ЄКТАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ.....	15
Баліцька Є. ВИКЛЮЧЕННЯ З ПОВНОГО ТОВАРИСТВА ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ПРИПИНЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН.....	17
Білоусова А.О. ВІДШКОДУВАННЯ ПОТЕРПІЛОМУ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ.....	17
Бондар Т.А. ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ НЕРУХОМОСТІ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ.....	19
Брушньовська І.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ УКРАЇНИ – ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	21
Виноградова А.А. ДО ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	22
Вінтоняк В.К., Маховська Н.В., ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ З ГРОМАДСЬКИМИ ФОРМУВАННЯМИ.....	23
Віслюян П.М., Чуб К.А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ТРАНСПОРТНОЇ МІЛІЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЛЕЖНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	24
Гаджієва Д. ЗНАЧЕННЯ СУДОВИХ ПОСТАНОВ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	26
Гандзій О.А. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРАЦІВНИКА МІЛІЦІЇ.....	26